“De hele wereld zou wat vaker mogen toneelspelen”

Voor 'Nooit nooit' sloot spelerscollectief *Wolf Wolf* zich wekenlang op in het archief van NTGent. “Dat we aan elkaar dingen doorvertellen, is van levensbelang.”

Er is een voor- en een achterkant aan het toneel. Van de voorkant kennen we *Wolf Wolf* als het levende bewijs dat jonge spelers wél nog plezier kunnen vinden in oude stukken. Vijf jaar na hun afstuderen aan het Kask hebben Mitch Van Landeghem, Imke Mol, Naomi van der Horst en Flor Van Severen, aangevuld met scenograaf Gilles Pollak, al twee selecties voor het Theaterfestival op hun palmares. In *Who's afraid of Virginia Woolf* (2019) en *Voorjaarsontwaken* (2023) spatten hun spelkwaliteit en frisse omgang met repertoire van het podium.

Vandaag vinden we *Wolf Wolf* terug achter het toneel, in de catacomben van NTGent voor *Nooit nooit* , hun eerste creatie in de grote schouwburg. Daar passen Imke Mol en Naomi van der Horst nog wat kleren met costumière Marij De Brabandere. “We voelen ons gezegend met zo'n heel team. Vroeger moesten we alles zelf doen, van 's morgens de vloer afplakken tot 's nachts ons decor terugvoeren. Hier in zo'n groot huis zit iedereen op zijn beste plek en is alles in geen tijd gefikst. Crazy! We waren nog nooit zo rustig voor een première.”

Theater als uitvaart

Precies over die achterkant van het toneel gaat *Nooit nooit* . Wekenlang dook *Wolf Wolf* ter inspiratie in het geheugen van NTGent: ruim drieduizend archiefdozen als stille getuigen van zestig jaar toneel, goed voor 1.260 dagen leesplezier. Van der Horst en co. hadden er amper dertig, vóór alles gedigitaliseerd

werd of verhuisde naar het Letterenhuis. “Zo'n archief heeft iets van een treurige grafkamer, met dood materiaal van iets wat ooit geleefd heeft. Dat roept heel wat vragen op. Wat bewaar je van een medium dat verdwijnt met het applaus?”

Digitaliseren is niet hetzelfde, vult Mol aan. “In een analoog archief kun je veel beter dwalen en moet je vanzelf vertragen. Al die handschriften maken je veel bewuster van het enorme werk dat zoveel mensen in toneel hebben gestopt. Alleen blijven daar nu nog maar brokstukjes van over. En zelfs die verdwijnen. Er is één troost: iets wat in je hoofd zit, pakken ze je niet meer af. Dat we elkaar dingen doorvertellen, is dan ook van levensbelang. Daarin lijkt theater op een uitvaart. Samen herinneren is terug tot leven wekken.”

Geen best of

Wolf Wolf zag opnames van oude stukken, vond stageaanvragen van ex-docenten en herontdekte Het Salon, Sam Bogaerts' experiment uit de jaren 90 om elke twee weken iets nieuws te spelen. “Alleen kwamen we er snel achter dat een best of van korte scènes niet werkt, zonder de hele context errond. Als we al dingen quoten, is het meer in taal, beelden en stijl.”

Uiteindelijk schreef *Wolf Wolf* zelf een voorstelling over de angst om te vergeten, over bewaren en verliezen. Twee verhaallijnen lopen door elkaar: een gedateerd stuk waarin een oudere acteur samen met zijn hoofd ook al zijn gespeelde rollen verliest, en een fictieve documentaire van vijf jongere spelers die in een theaterarchief duiken, geholpen door een archivaris.

Zowel de oudere acteur als de archivaris wordt gespeeld door Kask-docent en voormalig NTG-acteur Fabrice Delecluse, die nu zijn wederoptreden maakt. “Zo krijg je een confrontatie tussen twee generaties spelers”, zegt Mol. “Fabrice komt uit een tijd waarin je nog echt acteur kon zijn, gefocust op je eigen rol. Voor onze generatie wordt duidelijk hoe we moeten spelen door eerst de voorstelling te ontwikkelen. Dat is een heel andere manier van werken.”

Spelen is bij *Wolf Wolf* niet alleen hun natuur, maar ook het thema van hun werk. Steeds tonen hun voorstellingen andere vormen van toneelspelen, als manieren van samenleven. “Eigenlijk zou de hele wereld wat vaker mogen spelen”, oppert Van der Horst. “Stel je voor dat we zo allemaal wat meer onze emoties kwijt zouden kunnen, in plaats van elkaar de kop in te slaan!” Theater is ook hét medium van de traagheid, vult Mol aan. “Bij een film kun je doorscrollen, van een schilderij kun je weglopen. Theater verplicht je om te blijven luisteren naar mensen met wie je het misschien niet eens bent.”

Die concentratie is steeds zeldzamer geworden, vindt Van der Horst. “Tegenwoordig worden zelfs scenario's voor series zo geschreven dat ze afleiding kunnen verdragen. Ze zijn minder complex, alle dubbelzinnigheid verdwijnt. Zo neigt alles steeds meer naar soap en clickbait. Daarom maken wij ook lange voorstellingen, denk ik: om mensen nog eens echt te kunnen ontvoeren naar een andere plek.” Intussen vermengt *Wolf Wolf* al vijf jaar de voor- en de achterkant van toneel. In een relatie is dat het punt waarop je alles eens moet herbevragen, weten beide actrices. “We worden langzaam volwassen. We komen als dertigers nu ook zelf in aanraking met verlies. Niet toevallig ging *Voorjaarsontwaken* vooral over eerste keren, terwijl *Nooit nooit* vooral om laatste keren gaat. Dat klinkt dramatischer dan het is. Je kunt je er gewoon maar beter bewust van zijn van dat dingen ooit stoppen.”

Als collectief gaan ze in elk geval door. “We zijn nog lang niet uitverteld, alleen weten we nog niet hoe vaak we zullen samenwerken. Elk van ons heeft nog andere projecten. Volgend jaar maken we wel een voorstelling bij Het Paleis, verder vooruitplannen vinden we gevaarlijk. Het is de vonk die ons zal blijven sturen.”

Wouter Hillaert